

7 VISFAUNA

F1 Monitoring van kustfauna, met name van juveniele vis

Titel meet/monitorprogramma

Monitoring van kustfauna, met name van juveniele vis (KOR-project).

Naam organisatie (metadata)

Stichting ANEMOON + Strandwerkgemeenschap (SWG) van de Jeugdbonden voor Natuurstudie.

Datum voltooiing

Lopend programma.

Samenvatting (korte beschrijving van de inhoud van de dataset)

Monitorprogramma waarbij met een KOR-net langs het strand wordt gevist. In eerste aanzet min of meer ongestructureerd. Gericht op 14 vissoorten, daarnaast kreeftachtigen, holtedieren, weekdieren.

Doel waarvoor data worden verzameld

Vanaf 1978 wordt er veel gekord, maar niet ieder jaar op dezelfde plek en niet altijd in hetzelfde seizoen. Om per soort een betrouwbare tijdreeks te kunnen maken, en oude gegevens statistisch te kunnen corrigeren voor seizoens- en locatie-invloeden, wordt momenteel veel kor-onderzoek gedaan. Hoewel op dit moment nog niet genoeg gegevens beschikbaar zijn om een uitgebreide trendanalyse te kunnen maken, is al wel een verkennende analyse uitgevoerd. Hieruit komt o.a. naar voren dat met behulp van regelmatig kor-onderzoek, de veranderingen in aantal en grootte van met name eerstejaars platvis goed kunnen worden gevolgd. Schol (*Pleuronectes platessa*) en Schar (*Limanda limanda*) lijken de soorten die het best gevolgd kunnen worden. Het zijn dan ook juist deze (ook commerciële interessante) soorten waarvoor de nabije kustzone de kinderkamer is. Concreet doel: detectie van veranderingen in populatieomvang van enkele juveniele vissoorten en crustaceeën in de zone vlak onder de kust.

Naam uitvoerende dienst/organisatie (data)

Stichting ANEMOON, Jeugdbonden.

Rol contactpersoon (beschrijving op welke wijze de perso(o)n(en) betrokken is/zijn bij de data)

Jeugdbonden voor Natuurstudie (verzamelt gegevens), Stichting ANEMOON verzorgt opslag en coördineert.

Datum volgende herziening

Niet bepaald.

Geografisch gebied

19 locaties in de Noordzeekustzone in het gebied in en vlak achter de brandingszone van de zandige kust.

Gebruiksbeperkingen (waarvoor zijn de data niet geschikt)

In principe zijn gegevens alleen toegankelijk voor eigen medewerkers. Voor gebruik door derden dient contact te worden opgenomen met Stichting ANEMOON.

Overige beperkingen in gebruik

-

Toepassingschaal (b.v. landelijk, regionaal, deelgebiedsniveau)

Aanwezigheid van soorten, jaarrond (met uitzondering van winter). NB: dit project is het enige monitorproject in de Noordzeekustzone dat informatie genereert over de brandingszone zelf!

Thema's (b.v. diversiteit, verspreiding, trends, reproductiesucces)

Sinds 1978. Sinds 1991 met een gestructureerde opzet.

Temporele dekking

Waarnemingen vooral in april, juli en oktober.

Volledigheid

19 locaties, geclusterd op Schiermonnikoog, Terschelling, Texel, nabij IJmuiden (IJmuiden/Wijk aan Zee, IJmuiden Zuidpier (binnen pieren) IJmuiden Zuidpier), Katwijk, Scheveningen en op de Brouwersdam. Meer incidentele waarnemingen bij Bergen aan zee, Castricum aan Zee, Zandvoort, Langervelderslag, Noordwijk, Hoek van Holland, Oostvoorne, Neeltje Jans, 't Zwin.

Nauwkeurigheid

Steekproef.

Algemene beschrijving van herkomst

Vrijwilligers.

Inwinningsmethode

Bemonstering met behulp van sleepnet in en vlak achter de brandingszone.

Beschrijving uitgevoerde bewerkingen

Waarnemers trekken vanaf het strand met sleepnet gedurende onbepaalde tijd (daarvoor wordt later gecorrigeerd).

Meetvariabelen

Datum, locatie, soort, aantallen (berekend naar trek van 10 minuten) per lengteklasse, gemiddelde grootte.

Meetmethodiek

Korren is van oorsprong een Katwijkse manier om vanaf het strand garnalen te vangen. Het net (de kor) wordt vanaf het strand voortgetrokken en dankzij het schuin geplaatste scheerbord zo'n 5 tot 10 meter in zee getrokken. Een wekketting die voor de netopening het zand omwoelt, verschrikt de dieren die op of vlak onder het zand zitten, zodat ze bij het wegzwemmen in het net terechtkomen. Vooral jonge platvis, krabben en garnalen worden op deze manier gevangen. Deze

methode wordt met name door de Jeugdbonden regelmatig gebruikt om het leven onder de kust te verkennen. Na een trek van zo'n tien minuten, wordt de kor het strand opgetrokken waarna de gevangen dieren worden geteld en gemeten. Jaarlijks 125 trekken, 32 doelsoorten. Poisson-regressie m.b.v. TRIM ten behoeve van trendberekeningen. Ca. 50 waarnemingsformulieren per jaar.

Meetdichtheid

In de periode 1978 t/m 1983 is intensief met de kor gevist. Uit de periode 1974 t/m 1990 zijn nog weinig waarnemingen achterhaald. Vanaf 1991 is sprake van een toenemend aantal waarnemingen. Vanaf 2014 is het aantal waarnemingen afgenomen.

Soort dataset (opslagmedium)

Database.

Verplichting vanuit (Europese) richtlijn

VR	HR	KRW	TMAP	OSPAR
NY+	Y+	N	N	N

Kosten op jaarbasis

Project wordt uitgevoerd door vrijwilligers.

Soortenoverzicht (soorten waarvoor het meetprogramma (statistisch) betrouwbare gegevens oplevert)

Vissoorten van de kustzone, waaronder veel juveniele vis, garnalen, krabben. Statistische betrouwbaarheid is nog niet onderzocht.

Habitats (waarvoor het betreffende meetnet gegevens oplevert)

1110.

Referenties

<http://www.anemoon.org/projecten/strand-smp-kor/sleepnetten-kor>

